

BORSSZEM JANKÓ

● 10 ●
3176. SZÁM

SZERKESZTI:

Molnár Jenő

BUDAPEST, 1931 MÁJUS 15 *

HATVANNEGYEDIK ÉVFOLYAM

COTY puder, parfóm, ruzs felülmulhatatlan

Uj városházi reformok:

Tilos a kombiné,
éljen az alsónadrág!

Jánossy Gábor
a Borsszem Jankóhoz

A hét legjobb tréfái

Szegednek pehhe van

Móricz Zsigmond és a vármegye

Búcsú Beöthy Lászlótól

Ára 4 Dinár

PAI MA

Választási mumus —

csak ezzel a védjeggyel valódi

Csodaszép május

Im wunderschönen Monat Mai
— Így zengte Heinrich Heine —
Az élet szép és csupa báj
A lány s ifjú szerelme.

Im wunderschönen Monat Mai
Nem tudta akkor Heine,
Hogy jön az új házbérszabály,
Amelyre mondjuk: ejnye!

Im wunderschönen Monat Mai
Kinyílt a népek szíve.
Szerelme helyett most a nyáj
A le-szerelme híve.

Im wunderschönen Monat Mai
Történt sok csintalan hecc...
S nem volt mindjárt egy szív meg szája
A flapper és a jampec.

Im wunderschönen Monat Mai
Nem volt még muszka dömping,
Mitől Európa — borzadály! —
Köröskörül, lent s fönt ing.

Im wunderschönen Monat Mai
Jázmint esokorba fűztek.
Azóta sincs oly illat-ár, —
Hála a benzinbűznek.

Im wunderschönen Monat Mai
Szellők susogtak lágyan.
Ma bőszen hangszóró kornyikál
A szomszéd ablakában.

Im wunderschönen Monat Mai
— És ezt se Heine mondta —
A ménkü csapjon valahány
Ordító gramofonba!

MOLNÁR JENŐ

Több száz év óta fennálló
VILÁGHÍRŰ CÉGÜNKNEK

a modern kor követelményeihez mért
teljes átalakítása befejeződött.

EDDIGI EXPORTCIKKEINK:

a spanyol inkvizíció
a spanyol nátha
a spanyol viasz
a spanyol nád és
a spanyol . . . nyakravaló
helyett

hamisítatlan köztársasági demokráciával szolgálunk a rászoruló európai népeknek.

**SZÁMOS NAGYHATALOM ÁLTAL
ELISMERVE! ÓVAKODJUNK HIT-
VÁNY SZOVJET-UTÁNZATOKTÓL!**

SPANYOLORSZÁG
(cégvezető: A. Zamora)

Prónay és a felkelés

— Látszik, hogy Prónay Pál volt a leghíresebb nyugatmagyarországi felkelő.

— Miért?

— Mert most a leülés elől is fel akart kelní.

Móricz Zsigmond-nótája

Izgatott a hangulat a megyébe,
Bent vagyok én az uraknak begyébe.
Azért, mivel írok én,
Solakkal elbírok én,
Nem vagyok az utolsó a megyébe.

— Érdekes... Egy dunántúli faluban most született egy erdőkerülőnek a tizennegyedik gyereke.

— Na és mikor kerül az erdőt?

JÁNOSSY GÁBOR LEVELE A BORSSZEM JANKÓHOZ

A PARLAMENT HUMORISTÁJA — A VÁLASZTÁSOKRÓL ÉS MINDENFÉLE
MÁS KÖZÉRDEKŰ DOLGOKRÓL

Az alkonyodó országgyűlési ciklusnak Jánoassy Gábor bátyánk kétségkívül a legzamatosabb humorú, legízesebb magyar beszédű, gondolkodásában legeredetibb és dunántúli szabadelvűségében egyik legérdemesebb képviselője. Most, hogy választási hírek kavarnak, hozzáfordult a Borsszem Jankó, mondaná el a maga fölényesen vídám modorában a helyzetről való véleményét és minden egyébét, ami a máját nyomja. Gábor bátyánk lekötelező szívességgel válaszolt a felhívásra. Ime, a hozzánk intézett, de az egész közvéleménynek szóló levél:

Kedves kis unokám Jankó, tótágast áll ma minden, nemcsak a politikában, irodalomban, gazdasági életben és — last not least — a női divatban, hanem a humorban is, a régi jó erkölcsökről nem is szólván, melyeknek nemcsak nevelésnél, de koromnál fogva is rajongó követője vagyok.

Az unoka ad föl leckét, humor-témát, tárgyat, kérdést az öregapjának, a pajkos, örökvidám Jankó gyerek a komor, a zordon tekintetű és cromwelli, avagy magyarul berzsenyidánieli erkölcsű Gábor bácsinak.

A közelgő választásokról nincs mit mondanom, mert azokról nem tudok. Senki se tud. Azaz a mindenható jó Isten tud csupán, meg talán rajongásig szeretett pártvezérem, a nemzet gondviselésszerű vezére, gróf Bethlen István.

Fejedelmi humor, — írod kis unokám. Hát mikor tombolt a tőzsdejáték láza és én, templom-egerével rokon szegényember, egy történelmi nevezettségű nevet viselő arisztokratával beszélgettem, azt mondta nekem az én kedves grófi öcsém-uram:

— Gábor bátyám, a te humorod aranyat ér.

Erre azt feleltem:

— Elhiszem, köszönöm, de az a baj, hogy nem jegyzik a zürichi tőzsdén, mert evvel az aranyat érő „fejedelmi” humorral még csak egy választási téli bekecset se tudok venni az esetre, ha — időnek előtte — a télen lennének a képviselőválasztások.

Ismétlem, nincs szó a választásokról, izgalomról pedig csak a fiatalásnál lehet beszélni.

Egyébiránt arra jók ezek a választási újsághírek, hogy — megoldották a munkanélküliség kérdését.

E tekintetben vezetünk az egész világon. Tanulhatnának tőlünk a németek, angolok, amerikaiak is. Minden munkanélküli magyar ember felcsapott képviselőjelöltnek. Most aztán dolgozhatnak. Nyolc órai pihenés és nyolc órai szórakozás nélkül éjjel-nappal van dolga, van munkája a szegény választók hajlamainak kitapogtatásával és meghódításával. Tovább nem folytatom. Berreg az elnöki csengő, „hí a haza”, be kell mennem az ülésterembe hallgatni a nagyszabású költségvetési beszédeket, fogadni lent az ügyes-bajos emberek százait és írni végeszakadatlanul a leveleket.

Látod, kedves kis Jankóm, most lepipáltalak. Ma 8-ika van, reggel 8-kor kaptam meg itt a Házban a parancsot a humoros episztola megírására és 15 perc alatt — ennyi a beszékidő a részletes vitában — öregapám elkészítette a feladatot. Használd föl e levelet fidibusznak s továbbra is tartsd a lelket pompás lapod olvasóiban, mert a kedély egészsége, ennek megőrzése és az erre irányuló szellemi tevékenység is hozzátartozik a konszolidáció megerősítéséhez s a szent magyar jövő előkészítéséhez. Hívó magyar szívem minden melegével köszöntelek.

JÁNOSSY GÁBOR

Egy kereskedő naplójából

— Ami Balkányi Kálmán naplójából kimaradt —

Nem véd meg a „mezüze“-m, — tönkretesz a közüzem.

Bethlen: Hogy mikor lesz a választás, az majd eldől. De én nem dőlök el soha!

Rövid telefon-intervjú

— Halló!
— Halló! Itt Ganz.
— Itt Borsszem Jankó.
— Igaz, hogy 3000 munkást elbocsátottak?
— *Kizárva!*

Bizonyítékot!

Két bohém találkozik.

— Tegnap az új kormányfőtanácsoséknál vacsoráztam. Színarany evőeszközökkel volt terítve 24 ember részére.

— *Mutasd!*

Bud.

Pöstyénbemegy?

— Ugy hallok, Bud János is Pöstyénbe készül.

— Honnan tudod?

— Olvastam a parlamenti beszédét, amelyben azt mondta, hogy rövidesen elmúlnak a bajok.

A spanyol tehenek

Fáraó pedig elmondá az álmot, amelyet látott vala:

„Álmomban láttam, hogy hét kövér tehen jöve elő a Nilusból és legeltek a kövér pázsiton.

„Kisvártatva ismét láttam, hogy hét sovány tehen szállott ki a vízből.

„És a hét sovány tehen elnyelte a hét kövér tehenet. És bizony meg sem látzott rajtuk, mert csak olyan ösztövérek maradtak, mint annak előtte valának.

„Mi hát ennek az álomnak a jelentése?”

József pedig felelé, mondván:

„Sokáig éljen a Fáraó! A hét kövér tehen a monarchista párt, a hét sovány tehen pedig a köztársasági párt. A sovány köztársasági párt elnyelte a kövér monarchista pártot és csak olyan ösztövérek maradt, mint ennek előtte volt.”

Tudja Ön már, —

milyen finom az iskolai vakácillat?

DAL A TURFRÓL

*Az ember Alagra kimegy...
Már szörnyű banális a téma,
Irt róla poeta nem egy, —
Mit sütné ki újat a véna?*

*Az ember a pénzt kiviszi,
Mi a köznapi bús robot ára
És bízva, remélve teszi
Egy jóhírű, szép paripára.*

*Hátul jön a nagynevű ló,
Az egész mindegy neki kvázi...
Hogy ezen mi a sírnivaló,
Főlöleges magyarzni.*

*S az ember a többire tesz,
S mind hátul lépked a gyöpre —
Ama híres régi dal ez,
Mely új lesz örökkön-örökre.*

KOSSUTH LAJOS U. 7.
- AUT 890-63 -

Alapítási év 1910
Hazánk első bélyegháza

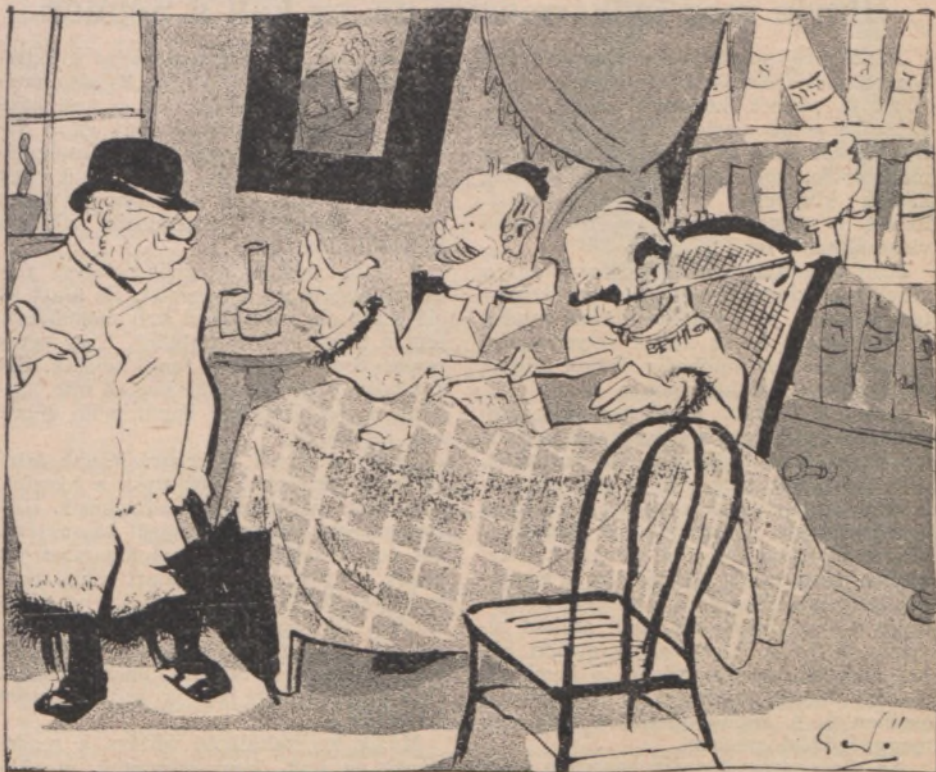
**BUDAPESTI
BÉLYEGTÖZSDE**

Kérje most megjelent
5. számú árjegyzékünket

Budapest
Kossuth Lajos u. 7.

Ahogy Móricka elképzeli . . .

Bethlen István gróf miniszterelnök nyilatkozatot adott egy amerikai zsidó világlap szerkesztőjének.

REB BETHLEN (súgva Mayer bőcherhez): Reb Mayer, magyarázd meg ennek a dzsentimennek, hogy nálunk nincs zsidókérdés. A keresztény ép úgy elhasal a választáson, mint a zsidó, ha nem egységspárti.

MAGA CSAK TUDJA SALAMON BÁCSI

vezet-e jegyzéket az egységspárt a tömegesen jelentkező képviselőjelöltekről?

Seiffensteiner Salamon bátyánk rágyújtott egy illatos magyar szivarra, majd így szólt:

Az öreg Groschenfressernek szállodá-

ja volt valahol egy kis városban. Egyszer azt mondta neki a barátja:

— Mért nem vezetsz te jegyzéket azokról a vendégekről, akik a te hotelodba szállnak?

— Ez egészen fölösleges énnálam — felelt a hotelos. — Az én vendégeim maguktól is beírják a nevüket a panaszkönyvbe. Ott megtalálhatom őket, ha statisztikát akarok csinálni.

Minden színésznő

Morisson szőrtelenítő Depillátort használ, mert az teljesen ártalmatlan, kítűnő az illata.

Szenzációs reformok a városházán

Tilos a kombiné, éljen az alsónadrág!

Higye meg polgármester úr, ez kell a népnek

A főváros polgármestere megtiltotta, hogy a tisztviselők a hivatalos idő alatt rúzszt és púdert kenjenek az arcukra. Éljen! A polgármester végre hadat üzent a színeskedőknek és kétszínűeknek s most már biztos, hogy nem áll meg félúton, hanem kiterjeszti az üdvös rendcsinálást a tisztviselők egyéb feltűnő visszaéléseire is.

Mint értesülünk, a városházán már a közeli napokban várják azt a polgármesteri tilalmat, amely a kombinétól kezdve a melltartóig és az áttört selyemharisnyától a festett bubihajig drákói szigorral üldözi a női hiúságot.

Kombiné helyett a konzervatív alsónadrágot jelöli meg a polgármester, mint a hivatalnoknok kötelező fehérneműjét, nem feledkezve meg a jó öreg barchendalsóról sem, amelynek bevezetését főleg a városanyák ajánlották. A kombinétalalom áthágása fegyelmi vétség. Amennyiben tisztviselők hággják át a kombinét, azonnali elbocsátás a büntetés. Kombinét csak a hivatalon kívül szabad viselni, de ha a tisztviselő otthon külön hivatali munkát végez, a kombinét tüstént levetni tartozik. Erről minden esetben ú. n. repülő-ellenőrök kötelesek meggyőződést szerezni.

Az alsónadrág hosszát pontosan meg szabja a rendelet. Aki rövidebb alsónadrágot hord a kelleténél, azt hosszabb szabadságra küldik, amely végleges elbocsátással is kombinélható. Az alsónadrág hossza a tisztviselő életkorával párhuzamosan nő. Ötven éven túl az alsónadrág már nem hosszabbítható, nehogy közfeltűnést, illetve közröhejt keltsen.

Mínhogy a főváros nem fizeti túl tisztviselőit, föl sem tételezhető, hogy

elhízzanak s ennél fogva a melltartó használatát merőben fölösleges. Minden mellékgondolat kikapcsolásával ki kell kapcsolni az összes melltartókat és a főváros anya- és csecsemővédő intézményeinek kell beszolgáltatni, ahol is azok vagy az anyák, vagy — ha ezek nem szorulnak rá — a csecsemők alantasabb céljaira használandók fel.

A bubifrizurák megnövesztésére fél-évi haladékot ad a rendelet. Ez alatt az idő alatt oly mértékben kell megnövesztetni a tisztviselői hajakat, hogy egész rendes copfot lehessen fonn belőlük. Ezt a *hivatalos copfot* semmiesetre sem hajlandó a polgármester holmi múló divatnak feláldozni.

Újabb és ennél is szenzációsabb értesülésünk szerint, a nők után a hivatalnok urak ráncbaszedése következik. Először is egy nagyon elterjedt társasjátékot fog beszüntetni a polgármester úr, amely a hivatalos órák alatt lázas szenvedéllyel folyik. Ez a játék: az *aktasíbolás*. Egy-egy aktával a jövőben legfőjebb csak tíz íróasztalon lehet játszani. Nem kell búsulni, azért még az akta-pingpongból így is szép rekordot érhetünk el.

Másik korszakalkotó újítása a rendeletnek az lesz, hogy gyorsabb munkatempót kívánnak a tisztviselőktől. A polgármesternek az az intenciója, hogy a munka valósággal a körmükre égjen a fontosabb állásban lévő tisztviselőknek. Ezt a nemes intenciót maguk az illető hivatalnokok is méltányolják, mert gyakran megtörtént, hogy egyesek közülük hiába pucolták óráig a körmüket, — a munka végül mégis csak a körmükre égett.

M. J.

Egy régi fajvédő álma

Mit nekem ti köpcös Gál Jenőnek
Pocakosan vadlegényes hája?
Tán csodállak, ámde nem szeretlek
Kedvesb nekem fajvédőknek szája!
Markó ucca enyhe szép vidékén
Nem vagyok homn és bár nem világom,
Börtönéből szabadult sas lelkem,
Ha a Prónák féktelenjét látom.

A Borsszem Jankó nyílttere

T. HAZHOZ JÖN
ZSIDÓTÓL PRÓNAY KATHOLIKUSIG MINDEN FELEKEZETET VÉDELMEBE VENNI
GÁL JENŐ
FAJVÉDŐÜGYVÉD

Búcsú Beöthy Lászlótól

Sok jeles kollégám elmondta nekrológban, gyászbeszédben, kije-mije volt Beöthy László a magyar színházi kultúrának s a vele válthatatlanul összeforrt, tragikusan egysorosú irodalomnak és publicisztikának. Színpadi író, rendező, dramaturg, szíinigazgató, újságíró, kritikus: egy személyben. Valamennyi a javából, elsők közt is az első. Mindig, még anyagi letörtségében is ott állt a nyilvánosság fényében. Ő maga világított s a fény, amely körülvette, a benne forrongó-kavargó szellemvulkán visszasugárzása volt csupán. Sokkal többet adott, mint amennyit kapott. A régi magyar szólás-móddal élve, olyan gyertya volt, amelynek mind a két vége égett. Állandó lobogás volt az élete, tűz, amely önmagát táplálta, minden testi és lelki erőket mint óriási fahasábot hajigálva tékozló kézzel önnönlángjába. Öröklángnak vélte? ... A tenger csalódás és keserűség után alig hihető. De talán annak szánta, mert a Beöthy László génusza örök tűz- és fényforrása marad a magyar szellem egyetlen világhírű értékének, a színpadi irodalomnak.

Ezek a szeretetben fogant szavak talán hidegekké válnak, míg a szívből az agy rostélyán át kitérnek, talán az emlékezés elfogódottsága megmerevíti a pihegő gondolatot, a szendergéséből felriasztott érzést. Pedig szeretnék nagyon közvetlen lenni, hogy Beöthy László néhány szavát, hangsúlyát, mozdulatát, szemvillanását meg rögzítsem. Azt a Beöthy Lászlót vetítem ide, akinek az élete utolsó szakában, korai alkonyában ismertem meg.

Nagy híre volt mindig az exakt tudásának. Beöthy mindent tud, — mondták a színészei. Nem csodálkoztam rajta. Sokat tudni: a jó újságíró erénye. Beöthy pedig remek újságíró volt. Csakhogy: rövid ideig. Olyan korban, amikor mások még kis kabarédirektorok előszobájában várakoznak, ő már a Nemzeti Színház igazgatója volt. Elszakadt a napi zurnalisztikától. Később egy félesztendeig még kacérokodott első szerelmével, aztán végérvényesen Tháliához szegődött. Kíváncsi voltam rá, vajjon harminc esztendő múltán megvan-e még ennek a sokat használt — és bizony fájdalmas visszaélésekkel kiuzsorázott — koponyának az a nagy rugalmassága, amelyet emlékezőképességnek nevezünk. Egyszer magyar, máskor valamely külföldi eseménnyel kapcsolatban régi dolgokat elevenítettem fel, amelyeknek megértéséhez az akkor történtek minden részletével tisztában kellett lenni. Meglepett a hajszálig precíz ismereteivel. Akárcsak valamelyik régi nagy budapesti színházi siker születéséről és hódító útjának állomásairól lett volna szó. Több ilyen beszélgetés után egy enciklopédista képe bontakozott ki előttem. Magamban az „adat-milliomos” címet adományoztam neki.

Magyarország legnagyobb memóriájának Marczali Henriket, a nagy történetírót ismerem. Az írók közül Harsányi Zsoltot és Lakatos Lászlót állítom az első enciklopédisták közé. Beöthy László méltán foglalt helyet mellettük. Ha valaki nem tudta, ki írta vagy ki fordította ezt vagy azt a darabot, mikor és hol adták először, kik játszottak benne, hányszor ment, stb., Beöthy csálthatatlan felvilágosítást adott. De nemcsak színházi dolgokat, az irodalom és a közélet minden vonatkozását itthon és a külföldön, ritka fogékonysággal raktározta el és őrizte meg ez a fölényes agyvelő. S a vitatkozó kedvűeknek azért volt oly páratlan élvezet Beöthyvel hadakozni, mert keserűség és neheztelés nélkül adhatták meg magukat, ha történetesen Beöthy érvei voltak az erősebbek. Közben legalább tanultak tőle.

Rendkívül szellemes causeur volt. Azt a mondást, hogy csak az hallgat, akinek nincs mondanivalója, akkor értjük meg igazán, ha olyan embert hallgatunk, akinek van mondanivalója. Beöthynek elég volt egy hang, egy dátum, egy melódiafoszlány, egy célzás és csak úgy dült belőle a szó. Színesen, ékesen, zuhatagosan. Gyönyörű, tiszta magyarsággal beszélt. A Jókai Mór és édesatyja, Beöthy

Zsolt komáromi ízésségével. Bolondja volt a hibátlan magyar írásnak és beszédnek és sokáig kesergett a nyelv színpadai kerékbetörése miatt, különösen a jazz-operettek s hasonló szellemű vígjátékok elharapódzása óta. Fogatlan inyéből különös meleg zengéssel tört, mondhatnám szivárgott és sistergett ki a magyar beszéd. Olyan formában, fésülten, mintha gyorsíró jegyezné és revízió nélkül kerülne nyomtatásba. Ha nagy lakomákon, nyilvános ünnepeken beszélt, sohasem szürkült patetikussá; csevegő természeté megóvta a szónoki póztól, eredeti gondolkodásmódja a banalitástól. Nyugtalanul kereste az újat és a művészlélek belső gyöttrődésével a hozzáillő formát. Ezt a szellemi önkínzást csak a tehetségtelenség nem ismeri és nem érti meg. A rokonlélek menten igézete alá kerül.

Egy-egy színházi bemutató után az volt az első kérdés:

— Na és mit szolt hozzá Beöthy?

Főpróbákon, felvonás után az elsők közt sietett ki az előcsarnokba, hogy cigarettára gyujtson és amikor még a legöregebb kiritikusok is tapogatództak, óvatoskodtak, auguri arccal kémelve egymást, ő már kimondta az ítéletet. És egy perc múlva tudta az egész földszint — illetékesek és illetéktelenek — és öt perc múlva már színpadon, igazgatói irodán, öltözőkön nyargalt végig a főemelő, lesújtó vagy közömbös kritika. A közhangulat karmestere Beöthy volt, az ő hangvillájához igazodott az a sok-sok hangszer, amelyen szerző és színész játszik, aminek közönség a neve. Beöthy megjegyzései néhány óra alatt hihetetlen körforgást tettek a városban. Volt úgy, hogy egyik kollégánk a Hűvösvölgyet járta a főpróba alatt és mikor délután a szerkesztőségbe ment, már pontosan tudta, mit mondott Beöthy az új darabról és az előadásról. Kritikusok sokszor önkéntelenül is az ő véleményének visszhangját adták csupán. Meghajlás volt ez az esztétika nagymestere, a színház kúriai tekintélye előtt.

A lig huszonnégy órával a halála előtt, amely az igazi nagyságok, a kiválasztottak ledöntésekora tudja csak ennyire torkonragadni a vesztes társadalmat, a Fészek-klubban vacsorázott néhány jópajtásával. Mi, tizen-tizenketten, írók, ujságírók, a szomszéd asztalnál ültünk. Mikor Beöthy László elhaladt előttünk, hárman-négyen hozzáléptünk. Martos Ferenc szelid szemrehányással kérte számon, mért nem hívta meg a „vezér” a keddesti vacsorákra, amelyeket most rendszeresített régi barátai számára. Beöthy boldogan invitálta a kitünőt író. Fakószürke volt az arca, de mosolygott. Fájdalmas, fáradt mosolynak láttam. Együtt mentünk ki az étteremből. Beöthy átélt. „Hogy vagyunk, pajtás?” — kérdezte. Valami szívbe-markoló melegséggel mondta, nem a sablonos udvariasság hangján. De nem tűnt fel. Az utolsó hónapokban mintha egészen felülkerekedett volna benne a lira embere. A tiszta, nemes művészlélek lírája volt ez, minden érzélgősség nélkül. És kezdett elhalkulni a szatírája anélkül, hogy kicsorbult volna a legfinomabb irodalmi ideg-szálatok is boncoló szellemének remek acélpengéje. Talán az elmulás titokzatos belső jeladását érezte és hordozta magában? ...

Fáj, nagyon fáj, hogy ilyen hamar elment. Ebből a fajtából nekünk csak egy volt. Helye üres marad, szelleme pótolhatatlan, hatása páratlan, emléke örökéletű.

MOLNÁR JENŐ

— PRÓNAY ALEZREDES ÜLEZREDES LETT?

AMIN PEST NEVET

Szín: a Nagykörút. Idő: este. Személyek: egy férfi (aki hazafelé tart) és egy nő (aki fel-alá sétál).

A nő odasurran a férfihez és hal-kan szól:

— Jöjjön velem, szép fekete gróf.

A férfi idegesen felel:

— Hogy menjek, mikor egy vasam sincs!

Most a nő:

— Menjen a fenébe, maga ronda vörös zsidó!

BORSSZEM JANKÓ A SZÍNHÁZBAN

Gergely István és a színházi szabadjegy

Kitünő kollégákkal, a finomtollú Gergely Istvánnal történt ez az eset, amelynek élvezéséhez tudni kell, hogy az egyik fővárosi színház igazgatója fiatalabb éveiben mint segédvégrehajtó fejtett ki áldásos működést.

Gergely István, mint a Budapesti Hírlap színikritikusa, jegyet kért a szóbanforgó színház egyik előadására. Az igazgató ezzel a megokolással utasította el a jogos kérést:

— Ilyen nevű ujságírórt nem ismerek.

A titkár hűségesen elreferálta a dolgot Gergely Istvánnak, aki csodálkozva húzta fel a szemöldökét, aztán ezt mondta:

— Azt még megértem, hogy az igazgató úr nem ismer engemet, hiszen csak harmincöt év óta írok kritikát... De hogy egy segédvégrehajtó ne ismerje azt a kliensét, akit Budapesten rekordot csinált a végrehajtások elszenvedésében, ezt már sehogysem tudom megérteni.

A szerződésnélküli színészek

körében gyűjtés indult meg a színházakat bérlő színgazgatók pillanatnyi fölségítése érdekében. A mozgalom hírére a színházi épületekkel rendelkező vállalatok részvényei erősen megjavultak.

Gaál Franciskával —

nincs semmi baj az utóbbi időkben. És most az elvált férje darabjában léptetik fel. Lesz tán juszti is egy kis hecc...

A Mussolini-bemutató

Mussolini és Forzano „Száz nap” című történelmi színjátékára nagyban készülődik a Nemzeti Színház. A magyar főváros népe türelmetlenül várja a nevezetes bemutatót. Hevesi Sándor igazgató, akinek figyelme minden apró részletre kiterjed, arra is gondol, hogy a közönség tetszésnyilvánítása stílszerűen egészítse ki a játékot s ezért gyakorlatokat tart a jelentkezőkkel a fascista üdvözlésből. Mint képünkön látható, már egészen jól megy a dolog.

A kicsiség átka

Az irodalmi kávéház főpincére odalép az egyik ifjú íróhoz és megkérdi:

— Mester, mi lesz avval a 3846 feketével, amivel tartozik?

— Irja le — mondja a bohém, nagyot szippantva egy Mirjamból.

— Azt nem lehet.

— Mi az, hogy nem lehet? Vegyen példát a megyékről. Azok sokkal több leiratot produkáltak jeles kollégám, Móricz Zsigmond ügyében.

Vármegyei Színház

FÖSZOLGABÍRÓ ÚRI MURI

Móricz Zsigmond destruktív színműve több átiratban

Dr. Kajdacsy szakorvos
VIII, József körút 2
Rendel: 10—4 és 7—8-ig vér-, bőr- és nemibetegeknek

A Belvárosi Színház körül

I.

Halász Imre és a Borsszem Jankó

A színházi utóévad váratlanul kirobbant eseménye, a „Meddig fogsz szeretni?” című pompás vígjáték talán csak két embernek nem volt olyan meglepetés, mint a közönségnek és persze a — szerzőnek. E két ember közül az egyik *Heltai Jenő*, a Belvárosi Színház költő-direktora, aki *Halász Imre* darabjának első előolvasása után ezt mondta: „Ilyen kész színdarab már évek óta nem került a kezembe”. Finom szímatával megérezte, hogy ezúttal mesterúszó ugrik a reflektorfényes deszkákról a legszeszélyesebb és legveszélyesebb hullámokba, oda, ahol a kollektív ízlés, a tömegetszés áramlásai emelnek a magasba vagy sodornak a feneketlen mélységbe. A másik ember e sorok írója volt. Halász Imre — mint ezt a *Borsszem Jankó* mult számába írt cikkének már a címében is kifejezésre juttatta — minden ódiúmot a *Borsszem Jankó* szerkesztője nyakába varrt, az esetre, ha megbukik az első háromfelvonásos darabjával. Ezek után érthető, hogy a szerző és a színigazgató mellett én drukoltam legjobban a sikerért. A közönség kegyes volt hozzám: a „Meddig fogsz szeretni” a szezon egyik legspontánabb, olyan istenigazában testhezálló sikere lett. Sőt meghozta Halász Imrének a most alapított szerzői tehetségérmet: a *Beöthy-plakettet* is.

„Ha esetleg megbukik a darabom, mindennek Molnár Jenő az oka. Már nem tanított meg jobban írni?” Ezekkel a szavakkal fejezte be lámpalázás hangulatban írt cikkét Halász Imre. És most... mit mondjak? Nekem semmi részem abban, hogy Imre öcsém olyan jól ír, ahogyan azt a vígjátékával megmutatta. Az én szerény érdemem mindössze az, hogy szemem volt észrevenni és bátorságom volt a nyilvánosság elé állítani egy diákot, aki vagy tizennégy évvel ezelőtt frőjelöltként kopogtatott a Borsszem Jankó ajtáján. Hogy babrálgattam a kéziratával, hogy órákhosszat beszélgettem vele

irodalomról, színházról, emberekről... ez csak természetes. Boldogan tettem, látva, hogy termő talajba hullik minden szómag.

Ezek után hadd jelentem ki, hogy büszke vagyok Halász Imrére és meg vagyok elégedve a szímatommal is, a „nevelő” metódusommal is.

II.

A másik Halász

Halász Imrét gyakran tévesztik össze *Halász Ernő*vel, a „Magyar Hírlap” kitűnő politikai rovatvezetőjével, aki egyébként finomtollú belletrista is és aki az újságíró-társadalomban Zs. Halász néven ismeretes.

Mikor a „Meddig fogsz szeretni?” nagysikerű premiérje után Halász Imre először ment fel a Fészek művészklubba, ismerősei meleg gratulációkkal fogadták. Csak *Gárdonyi Lajos*, a Vígszínház népszerű művésze (aki már játszott Halász Imre egy-két kabarédarabjában) mondta színlelt csodálkozással:

— Hát ezt a darabot maga írta? Én azt hittem, a Zs. Halász.

A szerző szemrehányóan felelte:

— Lássá, és schase tévesztettem össze magát — *Gárdonyi Vilmával*.

III.

Amit a konkurencia mond

A „Meddig fogsz szeretni?” a szerző sok jó barátjának okozott örömet (köztük a Borsszem Jankó egész gárdájának, amely Halász Imrét úgyszólván kislívi korában fogadta be), viszont a konkurens és kisebb szerencsével operáló szerzők nem a legjobb szemmel nézik az új író feltünését. Volt közöttük egy, aki ezt a megjegyzést tette:

— Ha az én darabomat előadnák, annak is lenne ilyen sikere. De mit csinálnak, ha nem akarják előadni!

Egy másik szerző ezzel akarta kibebíteni az elvitathatlan sikert:

— Ilyen ragyogó szereposztásban nem vice sikert aratni.

A legfurcsább azonban a következő. Egy nemrég levezsgázott szerző végignézte a „Meddig fogsz szeretni?” előadását, amely a közönség vídáman harsogó asszisztenciájával folyt le, aztán így ke-sergett:

— Könnyű sikert csinálni ott, ahol a publikum ennyit nevet. Ha nekem ilyen közönségem lett volna, én se buktam volna meg.

Forradalmi újítás

a borotválkozás terén a

Dr. Morisson borotva-crém,

meri nem kell hozzá víz, ecset, szappan. Kapható minden szaküzletben.

Meg kell ezt tanulni!

Apja fia

A közlekedés szabályozására, illetékes tényezők azzal a tervvel foglalkoznak, hogy képes falragaszokon fogják a közönséget kioktatni arra, miképpen kell az uccán haladni. A közlekedés szabályait illusztráló képeket alább bemutatom:

I. SZÖVEG: Haladni csak a baloldalon szabad.

KÉP: A politika egyik zsákuccéja. Bethlen, mint közlekedési rendőr, vele szemben Rothenstein, amint éppen a baloldalon halad. Az összeütközést, sajnos, még így is nehéz elkerülni.

II. SZÖVEG: Az uccán ne törd a fejed!

KÉP: Uccarészlet az egyetem előtt. A gyalogjáró gondtalanul halad, nem töri a fejét — másnak. Ez mindenesetre haladás.

III. SZÖVEG: Kálvin tértől a Rókusig válaszd a legrövidebb utat.

KÉP: A forgalmas Kálvin tér. A gyalogjárót most teszik fel a mentőkocsira, aki betartva az utasítást, csakugyan a legrövidebb utat választotta a Rókusig.

IV. SZÖVEG: Kerüld mindazon helyeket, ahol a legtöbb szerencsétlenség történik.

KÉP: Ucca, ahol egyetlen lélek sem látható. Az egész környék kihalt. Előtérben sívár épület, rajta ez a felírás: *Anyakönyvi hivatal*.

V. SZÖVEG: Az uccán ne fogj mindenkivel kezét.

KÉP: Robogó autó, melynek sofförje oldalt kinyújtja a kezét, hogy jelezze az irányt. Mellette a gyalogjáró szívélyesen nyúl a kéz után, hogy a baráti üdvözlést fogadja.

VI. SZÖVEG: Haza mindenekelőtt!

KÉP: Uccarészlet. Este. Az óra tízet mutat. A kapu még nyitva. Valaki vágatva közeledik, miközben erszényét tapogatja, melyben egy fillér aprópénz sincs.

VII. SZÖVEG: Így jár az, aki a rendszabályoknak aláveti magát.

KÉP: Uccai csődület. A gyalogjárót most szedik ki a villamos kerekei alól. Betartotta a szabályt. Alávetette magát.

Erdődy Mihály

Wekerle Sándor pénzügyminiszter: Azt mondták atyámról, hogy mindig bölcsen át tudta hidalni az ellentéteket. Azt hiszem, nem esett messze az alma — a fájától.

(Lásd: a két Duna-híd építését.)

HYPEROL szájvíz
tabletta

ideális száj- és toroköblögető

Seitz polgármesternek Bécs,
Sipőcz polgármesternek — Pécs?

Gyűjtés a körúton

— Mit gondol, drágám, talál még valamit a nadrágzsebemben?
— Oh, valami csekélység csak akad ...

REB MENACHEM CICESZBEISZER SZÖRNYŰ ÁTKOZÓDÁSAI

— O te djereke-
idnek hosszabbítsák
meg o vakációját,
saksupán o te vál-
tótídat ne prolongálja
senki!

— Ó tavaszi fűtési
gondokbul essél te
átmenet nélkül o
nyaralás gondjaiba!

— Napilapkiadó
ledjél te és ne led-
jen meg neked o te

mindennapi rablójlikosságod!

— Saksupán addig tartson o te dale-
szod, omig Briand megszínálja oz Edje-
sült Európai Államokat!

— O te feleséged ábrázotján motas-
sák be o legújabb festészeti irányokat!

— O rövid lejáratú hitelek mellett oz
vigasztaljon, hodj o cőreszed elég hosz-
szú lejáratú!

— Ledjen neked edj soffirozó felesé-
ged, edj eladó lángyod és edj ellenzéki
képviseljelölt fiad!

— Essen o te hajadon lángyod két szék
küzt edj városligeti padra!

Szenzációs kultúr-találmány!

A numerus clausus görbétének (söt
görbe orrának) négyszögűsítése.

Fölfedezte: Bethlen István gróf.

A világsajtóval közölte: Viereck.

A mi gondunk

A föld inog, világ remeg, — pocsékká
lesz, mi volt remek. — Nem volt ennek
soha mása, — csak János apostol láto-
mása — képzelt ilyen szörnyűséget, —
mikor látta a világvéget.

Itt viruló életet rombol a csőd, — ott
az utód pusztul, hol nagy volt az előd, —
amott munkátlanok szörnyű serege, —
jaj, de beborult Európa ege!

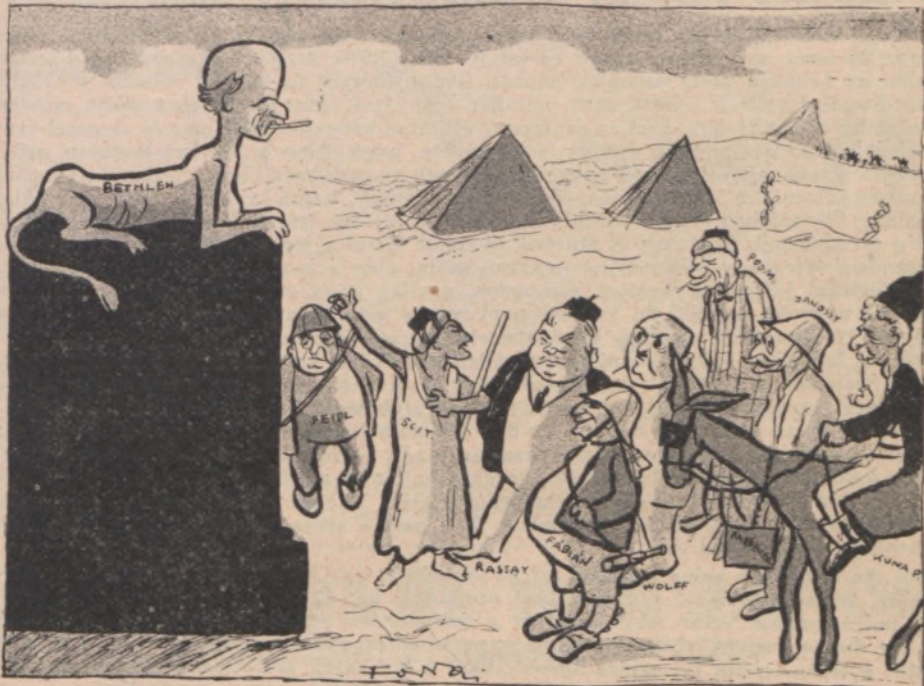
Itt nálunk is van izgalom, — tekints
ránk égi Irgalom! — Aggódo pillantást
égre vetünk: — vajjon Röcsögén ki lesz
a követünk?

Állami hóhér, Düsseldorf

Kürten Péter kilencszeres kivégzé-
séhez kollégiai szeretettel ajánlja fel
segítségét

Kozarek,
m. kir. állami hóhér

A választási sivatagban

A karaván főnöke: Oh mondd, Ben Scitovszky, mikor érkezünk a választás oázisához?

A cicerone: Ezt csak a nagy Szfinksz tudná megmondani.

A karaván főnöke: Beszélj, oh Szfinksz!

A Szfinksz (rejtélyesen hallgat és tovább szívja a Szfinksz-et).

AZ ÜZLETI VÁLSÁG HUMORA

I.

Felindultan állít be Blau délután az Abbázia-kávéházba. A törzsasztala kérdésekkel rohamozza:

— Mi van veled?... Honnan jössz?... Csak nem történt valami baj?

Blau leül, nagyot fuj és azt mondja:

— Inzolvens vagyok!

— Na és mennyit írtál rá a feleségedre? — kérdezi Kende.

— Egy vasat se! — feleli Blau.

— És mennyit tettél félre magadnak?

— Egy huncut fillért se!

Most feláll Kende és rémülten mondja:

— Blau, akkor te nem vagy inzolvens... Blau, akkor te tönkrementél.

II.

Egy terézvárosi kereskedő, akinek jó módú apósa és pangó üzlete van, meg-

kéri a feleségét: tegyen még egy kísérletet a papájánál pénzszerzés dolgában. Mikor visszajön az asszony, azt kérdezi tőle, egy Trabukó csutkát rágva:

— Na, megmondtad a papának, hogy hetek óta nem tudok aludni a gondoktól?

— Megmondtam.

— És mit küldött?

— Altatóport — feleli szomorúan az asszony.

III.

Két gyáros beszélget.

— Tudod, kérlek, mi a legnagyobb baj a piacon?

— Nos?

— Azelőtt, ha egy kereskedő megakadt, *fizetékptelen lett*, ma pedig *képtelen fizetni*.

MEGINT FEJÉN TALÁLTÁK... SZEGEDET

A szegedi Szent Márk tér! Erről van szó. Aki valaha látta Velence Szent Márkus terét, aki néhány napját és estéjét ott töltötte azon a világforgatagos téren, ahol az árkádok alatt selymet, csipkét, üvegyöngyöt és az élet minden hívságos apróságát árúsítják, s bort, sört, pálinkát, e kevéssé szent élvezeteket mérik minden második boltnyílásban, ahol az óratorony áhítatos hangzúgásába jazz és az uccai árusok kurjongatása vegyül, dehogy is jut eszébe, hogy ebben a Márkus templom megrendítő erejű, hitre készítő nagyszerűségének veszedelmét lássa. A templom lezárt egység. Szentség a maga lényében. Nem férhet hozzá a külső világ lármája, salakja. Belsejében minden világi érzés fölött a felsőbb lebírhatlan áhitat az úr, mindig és mindenkéül fölött úr. A Márkus templom körül a legtarkább világi élet zajlik, szemben vele nagy pódiumokon gyakran szólal meg a zenekarok profán programja, operetteket játszanak szabad színpadon, a világ nagy énekesei csinálják a maguk kisebb-nagyobb üzletét, de Velence papi rendje soha sem gondolt arra, hogy ezt a Szent Márkus teret a vallás elszigeteltebb céljaira használja fel, vagy hogy akár milyen formában is korlátozni akarná a templom körül kavargó színes, hangos életet.

Szegeden is építettek egy Szent Márk teret. Az idegenek odavonzása, a város életének gazdagítása céljából emelték ki a futóhomokból ezt a kötengert. Káprázató, hatalmas építmény, noha a tér úgy áll ott szigetként a környező falusi házak, rosszul kövezett és részben csatornázatlan uccák foglalatában, mint egy tündérszékely a szirtfokon, amelyet a tarajos, haragos hullámok miatt nem lehet megközelíteni.

A tér a maga építményrekeivel élettelen. Nappal gyönyörködteti a szemet. Alkonyattól másnap délelőttig, amikor újra csak a szem szórakozik, a temető dermesztő csöndje borul rá.

En el tudtam volna képzelni ezt az építményt úgy is, hogy az árkádok alatt komoly, művészi formájú magyar ipart propagáló kereskedelem kap otthont. Dehogy is botránkoztam volna meg azon, ha a templommal szemben fekvő homloktraktus alatt díszes, kedves, vidám vendéglő vagy kávéházi üzem csábítja a nézőt s nyáron kint a téren terítik föl színes abroszaikkal a kis kerek asztalaikat. Engem is vonzott volna, ha a határszéli város derűs élete ott pereg le ezen a tércsudán...

Hogy a tér így halott, azt ma már kormány, város és mindenki egyformán tudja. Valamit tenni kell, valamivel életet kell lehelni ebbe a milliósokkal terhelt, sok milliós értéket felfalt körengtegbe.

Magyar Salzburgot gondoltak erre a második Szent Márk térre, ünnepi játékokat terveztek, ünnepi zenei és irodalmi hetet álmodtak meg komoly hittel Szegedet szerető kitűnő férfiak. Szegediek és budapestiek arra gondoltak, hogy előadják szabadteri rendezésben „Az ember tragédiáját”, a magyar dalműirodalom egy-egy remekét, hogy itt építik színre a régen esedékes „Csongor és Tündé”-t, itt váltják valóra a látványosságban olyan sokat ígérő „Szép Ilonka” színpadi formáját.

Valamit tenni kell, ezt parancsolóan érezte minden tényező és valóban tesznek is valamit. Fején találják a szegedi s ki gondol azzal, hogy a szeg helyett Szegedet ütök fejbe. Június havában ugyanis, mint olvasom, Vojnovich Géza „Magyar Passió”-ját akarja eljátszani a Nemzeti Színház a szegedi Szent Márkus téren.

Oberammergauban is van nyári passió-játék s a világ minden zugából sereglik ott össze a néző. Mert a hegy és völgy övezte szabad hegyoldalon a nép, a hit és szeretet jelében élő nép, a maga primitív, de annál megkapóbb képességeivel a maga átformált testamentum-történetével színes, etnografikus művészetet tud nyújtani. Ezzel szemben a város kövezetére plántált hivatásos színész és hivatásos író munkája nem sokkal többet nyújt, mint maga a zárt színpadi előadás. Szeged határszéli város s a Vojnovich-féle „Magyar passió”, amint azt a budapesti előadás után a legjobb szándékú kritika is megállapította, kizárólag az ország szűk határai között talál némi érdeklődést, holott az ilyen előadások számára meg kell nyílniok az ország négy világtáj felé néző minden sorompóinak. A Vojnovich-féle előadás nagy és nemes szándéka el fog veszni a koncepció szűk látókörében s azt a célt, hogy Szeged értéket csiholjon ki a nem kis áldozatot igénylő vállalkozásból, sajnos, csak közepesen vagy sehogysem szolgálja. Egy történelmi mondás variációja kívánczik ide. Ha ebben a kérdésben nem a legtökéletesebb, legcélravezetőbb művészi terv kerül kivételre, akkor... nos, akkor Szeged szegényebb lesz, mint valaha.

BOROSS MIHÁLY

BETHLEN-PÁRTI SZÍNHÁZ

Meddig fogsz szeretni?

A kormánytámogató keresztény gazdasági párt vezéreivel a főbb szerepekben

Bata-vice

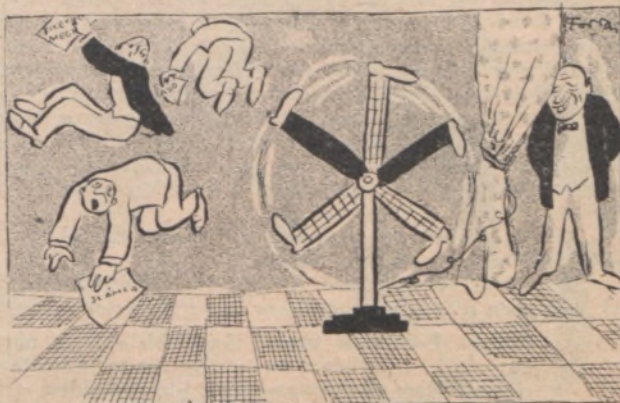
Spitzer azt mondja Grünnek:

— A Bata-cég nevében megkárosított pesti iparvállalatok anyagi leégésén még a tűzoltók se tudtak volna segíteni.

— Miért?

— Na hallod, azok is Csákánnyal dolgoznak!

A Tavaszi Vásár szenzációja

Itt mutatjuk be a magyar gépipar diadalát, az ú. n. pénzbeszedő-elhárítógépet, amely önműködően rágja ki a városi ember rémét.

NYILT LEVÉL BUD JÁNOS KERESKEDELMI MINISZTER ÚRHOZ

Nagyméltóságú Miniszter Úr! Kegyelmes Uram!

Nem tartozom azok közé, akik elragadtatással szoktak megemlékezni Excellenciának és kapcsolt részeinek működéséről. Ezt előre kell bocsátanom. Nem helyeslem például a közmunkák elintézési módját. Ahogy ez szinte végleg el van intézve. Nem hat meg az az elintézés sem, hogy az állami közüzemek még frakkot is gyártanak, alkalmat adva ezzel Bródy képviselő úrnak és a többi ellenzékinek, hogy időnként jól megcibálják a közüzemek frakkját. És mit tagadjam? Nem lelkesedtem a MÁV-tarifaelemelésért sem, a posta-portó drágításáról nem is szólván.

De ami igaz, az igaz. A gáncs mellett nem szabad elhallgatni az elismerést sem.

Az alábbi esetre, amelyet bátor vagyok Kegyelmes Uram tudomására hozni, büszke lehet Excellenciád is, Szalay Gábor postavezérigazgató úr is és büszke vagyok rá én is, szerény polgára a hazának.

Az eset röviden a következő:

A múlt hét egyik napján levelet írtam egy kedves hölgyismerősömnek. Utána bementem a trafikba, vettem rá bélyeget, aztán még egy pillantást vetve a kedves névre, bedobtam a levelet a postaládába. Mégegyszer hangsúlyoznom kell, hogy a címezett igen kedves szívemnek, meg aztán május is van... Dehát, mit magyarázom? Elvégre Kegyelmes Uram is volt fiatal. És május alighanem volt akkor is. Elég az hozzá, hogy címeztre fentiéknél fogva igen nagy súlyt helyeztem. A levélre viszont nem helyeztem semmit. Még az arra dukáló tízfilléres bélyeget sem. Márpedig a postának utóbbi alkalmasint fontosabb. Ezt belátom. Lírai kedély vagyok, de azt mégsem hiszem, hogy a posta tekintettel lenne a májusra és a feladónak címzetthez való érzéseire. A postának a portó a fontos. Azt pedig fenti esetben ott szorongattam a kezemben, minekutána a levél már ott szégyenkezett portó nélkül, a portóval ellátott többi rendes levél között, a postaláda fenekén.

— Most mit csináljak? — tünődtem tanácstalanul.

Milyen érzéssel fogja a levél hölgy gyengéd soraimat olvasni, ha előzőleg portó- bírságot vet ki rá a levélhordó?

Nem nagy dolog az ilyesmi, de sokszor az ilyen kicsiségek okozhatják a legkiábrándítóbb érzéseket.

Olyasmi ez, mintha egy hangulatos kis budai cukrászdában randevúznék egy finom úrinővel és másnap megfogná a hölgyet a cukrászlány, felkérné, hogy fizesse ki a harmadik krémost, mert az úr tegnap elfelejtette azt kiegyenlíteni.

De nem volt sok időm töprengeni, mert háromnegyed hét volt és a postaláda tábláján láttam, hogy a leveleket 7 óraker vizsik.

Hogy kapjam vissza a levelet? Megvárjam a motoros levélgyűjtőt és kérem meg, hogy adja vissza a leveletem, hogy rátehessem a bélyeget? Ez a megoldás nem látszott nagyon reálisnak, mert az ilyen levélgyűjtők sietnek és nem biztos, hogy odaállnak nekem szortírozni a nyílt uccán néhány száz levelet, hogy kiválogathassam közülük a magamét.

Az idő közben rohamosan múlt. Nincs más hátra, mint valami lehetetlenségnek megkísérlése, vagy a blama.

Az előbbi választottam. Kitéptem noteszemből egy lapot és a következőket írtam rá, miközben idegesen rágszáltam egy Princessas-cigaretta végét.

Kedves Postatiszt uram! Az előbb ebbe a postaládába bedobtam egy névre és címre szóló levelet, de a bélyeget elfelejtettem rá felragasztani. Ide melléklem a bélyeget és nagyon kérem, legyen olyan kedves ezt a mulasztásomat korrigálni. A szokatlan kérésért elnézést kérve, szívességét hálásan köszönöm.

És a noteszlap sarkára felragasztva a bélyeget, bedobtam a cédulát a postaládába.

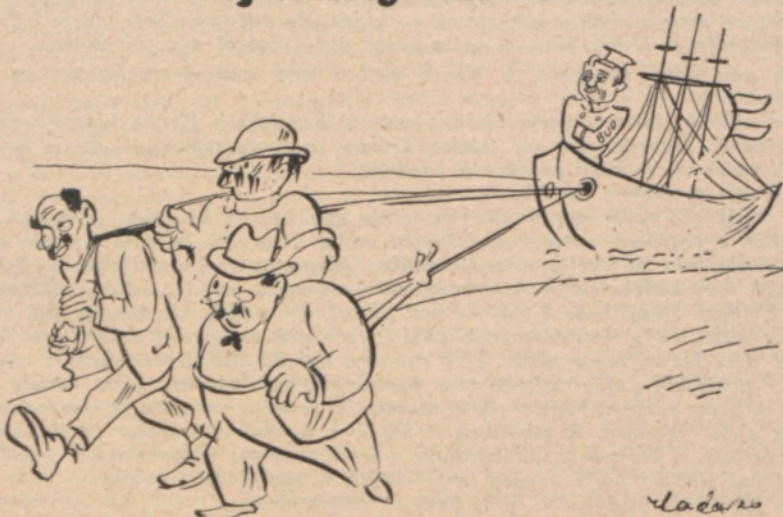
Másnap izgatottan érdeklődtem címzettnél: megkapta-e a leveletem. Megkapta. A bélyeg szabályosan fel volt ragasztva a boríték jobb sarkára.

Nem tudom, ki volt az a postatiszt, vagy altiszt, akinek most itt, a nyilvánosság előtt, megszorítom a kezét. A postaláda a Hold ucca és Kálmán ucca sarkán áll. Tehát azok közül való, akik ennek a körzetnek leveleit kezelik. Egy dolog bizonyos: ez a postatiszt Szalay Gábor vezérigazgató úrtól, sőt Excellenciádtól is megérdemel egy kézszorítást, mert a bürokrácia mindent felörlő gépezetében is ember maradt.

Nagyméltóságodnak alázatos szolgálója:

HESZ FERENC

Ej uhnyem . . .

Pesti kereskedők: Legfőbb ideje, hogy az új Dunahidakat felépítik, mert mindig mi húzzuk a rövidebbet . . .

Komlós Sándor és a választás

Egy ellenzéki képviselő, amint Komlós Sándor Andrássy úti divatüzletében felpróbálja az új öltönyét, azt kérdezi a népszerű kereskedőtől:

— Mit gondol, Komlós úr, mi lesz a választással?

— A jövő hétre várom, — feleli Komlós.

— Ejnye, de jól van értesülve!

— Ne csodálja, képviselő úr... Ép ma telefonáltak nekem, hogy Scitovszky kegyelmes úr a jövő héten fog választani — egy új nyári öltönyt.

Bethlen István,
Budapest

Gratulálunk, kegyelmes úr Ön még a Sauerweinből is édesbort varázsolt.

Pesti
vendéglősök

Bethlen a Mintavásáron

bemutatja az ismeretlen adófizető ellenképét: az ismert adó-nemfizetőt.

Borkóstolás

Andris gazdánál megjelenik borvásárlás céljából a „Makkhetes” kocsmárosa. Nagy sürgés-forgás, aztán lemennek a borpincébe. Velük megy a gazda kislfia, a Tóni is.

Felüti a gazda a hordó száját, lopótökökkel kiszí egy pohárra valót és átnyújtja a kocsmárosnak. Ez nagyot húz a pohárból, majd megforgatja a bort a szájában, ide-oda tologatja a nyelvvel, végül kiköpi az egészset.

A Tóni gyerek nagyon furcsának találta, hogy a kocsmáros olyan sokáig forgatja a bort a szájában, de azt már nem állta meg szó nélkül, hogy kiköpte. Meg is kérdezi:

— Mondja, bácsi, mért köpte ki a bort?

— Nem a bort köptem én ki, fiam, hanem a vizet — tréfálkozott a vendéglős.

A fiú most ijedten fordul az apjához:
— Mondtam ugye kendnek, édesapám, hogy baj lesz!...

A Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt. igazgatósága a május 21-i közgyűlésnek azt javasolja, hogy az 1929—30. üzletévben elért nyereséget teljes egészében leírásokra és tartalékolásokra fordítsa, az elmúlt évre ne fizessen osztalékot és 54.203 pengőt a jövő üzletév számlájára vigyen át.

„Szikra” Magyar Gyujtógyárak Rt. Az 1930. üzletév mérlege 387.210.04 pengő tiszta nyereséggel zárult, melyből a társaság az „A” sorozatú részvényekre, mint tavaly, 12 pengő osztalékot fizet. A Magyar Általános Gyufaipari Rt. tiszta nyeresége 155.698.22 pengő, melyből részvényenként P 10 osztalékot fizet.

BECIVA

Beketow cirkusz-variété
Városliget Tel. Aut 183-35.

MÚSORA BRILLIÁNS

Mit írt 50 évvel ezelőtt Spanyolországról a Borsszem Jankó

Ötven évvel ezelőtt teljes pompájában állt a spanyol királyság. XII. Alfonz néven uralkodott az a Bourbon, aki alatt a karlisták utolsó vára, Estella elesett. Az ő fia a hazájából száműzött XIII. Alfonz. 1881-ben, Canovas miniszterelnöksége idején, az a nagy feltűnést keltő hír járta be a világsajtót, hogy 60.000 orosz zsidó a folytonos üldözések és megmegújuló barbár mészárlások elől kívándorol Spanyolországba. A *Borsszem Jankó* természetesen kapott a csemege-számba menő témán. Nagy dolog volt ez akkor! A hátborzongató, minden tömeggyilkolásnál kegyetlenebb spanyol inkvizíció után négyszáz esztendővel visszakívánták a zsidókat az inkvizítorok utódai. *Romancero* címen vers jelent meg a Borsszem Jankóban, amely megszólaltatta a vitéz, de annál szegényebb Don Ramiro, aki így énekelt:

*Hatvanezer muszka zsidó
Vándorol ki, ide hozzánk.
Hatvanezer zsidó közt csak
Fog talán akadni kettő,
Avagy legalább csak egy,
Aki pénzt fog kölcsön adni.
S csakhamar terjedt a hírre,
Hogy imé meghalt az éjjel
Dona Inés Concepcion
Anna Gloria Dolores
Pedra Juanita Pepa,
Az ő kedves nénije,
Kinek roppant nemes szívét
S még roppantabb gazdagságát
Annyi sokszor ismételte
Hitelezők seregének,
És akinek örökébe
Lépett be most don Ramiro.
S csak e puszta hírre máris
Vagy tizenkilenc kocsmáros
Ujból hitelez neki.*

Ugyanakkor A zsidók Spanyolországban címen megírta a Borsszem Jankó, hogyan képzel el a zsidókkal „megfertőzött” Spanyolországot. Ime:

Spanyolországból egy nagy ghehettót csinálni a zsidók számára: nagy és szép gondolat. Különösen az orosz zsidók fogják ott jól érezni magukat, mert az orosz Don partjáról a spanyol don partjára átkelni nem nehéz.

Különben is a vén zsidók mindig szívesen szippantották a spanyolt (burnót), kivált ha ingyen kapták. A fohagyomát pedig, mely a spanyolok nemzeti eledele,

a zsidók is hasonló tiszteletben tartják. Bármily hajmeresztő tapasztalatokat tettek ott hajdanában, hajma-eresztők nem lettek soha.

Igaz, hogy az olasz kormány is meghívhatta volna őket, mert Sinigagliából könnyen lehetett volna Sinagóglit csinálni. De hát Spanyolország sokkal alkalmasabb erre. Istóczy kimutatta, hogy a zsidók arrogánsok, — ott van hát számukra Arragonia. Meg aztán telepítsék Salamancába a sok Salamonkát. A zsidók mindig nagy realisták voltak, Spanyolországban pedig nem forint, hanem „real” szerint megy a pénzsámítás, ott tehát realizmussal sokra mehetnek.

Tudjuk, hogy az inkvizícióig a spanyol zsidók igen hatalmasak voltak. A leggyakoribb spanyol nevek enniváló dolgokról vannak véve, például Silva, Perez stb., így a Gomez is, mely nem egyéb a zsidó „homec”-nél, mellyel a nemhusvétí ételeket szokás jelezni. Sok spanyol város szintén tőlük nyerte nevét, így Cadixben nyilván sok Zadix nevű zsidó lakott, míg ellenben Burgos-ban a Porges név uralkodott. Mikor aztán rosszul kezdett menni a dolguk, minden spanyol város nekik Algesiras volt, ami tulajdonképpen Al-gezéressz, azaz: nagy kalamitás.

A történelem nagyon igazságos hatalom. II. Fülöp 400.000 „moriscos”-t irtott ki, — ahelyett most bevándorol 60.000 Mórieka. Ha nem esalódunk, az Ebro partján nemsokára ebreusok fognak lakni és a vitéz Cid románcai a ravasz Zsid szonettjeivé fognak válni.

A Kiewadalquivir partjain aztán új Palesztina fog felvirágozni, egy Palesztramadura vagy Eldorádó, avagy Mivaneládó.

WEISZ MARISKA

V, LIPÓT KÖRÚT 22

Függönyök féláron

**Selyemfényű szőnyegfonal
12 fillér**

Magyar Vasuti Forgalmi Rt. Az 1930. üzletévi mérleg tiszta nyeresége 1 millió 99.581 P, a múlt évi 1,075.511 P-vel szemben. Miként a múlt évben, 3 pengő osztalékot (10 százalékot) fizetnek.

Felszállott a páva . . .

(A Móricz-ügy kapcsán írhatta volna:

Ady Endre)

Felszállott a páva
A vármegyeházra,
Jó Móricz Zsigának
Bojkottálására.

A legjobb üzlet

— Tudod-e, ki csinálja az idén a legjobb üzletet?

— Na? . . .

— A düsseldorfi hóhér.

— Miért?

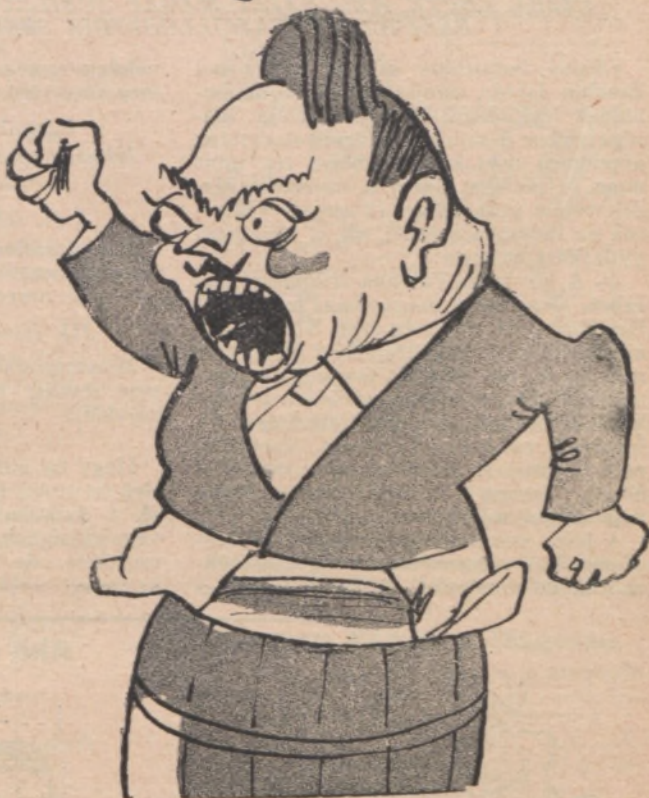
— Mert egyedül a kilencszeres halálra ítélt Kürten kivégzése után kilencszer kap honoráriumot egy húzásra.

Könnyű Alfonznak!

Bedő és Redő a madridi eseményeket olvassák a kávéházban. Redő le teszi az ujságot és így szól:

— Olvasom, hogy Alfonz több spanyol grand is elkísérte a száműzetésbe.

— Szóval, nem maradt egy grand nélkül, — jegyzi meg Bedő.

A tépéscsinálók

Az ezer sebből vérző ország készülődik a választásokra. Már is akadtak irgalmasszív tépéscsinálók, akik lázas igyekezettel tépik a — szájukat a kerületekben.

A Földteherrendező Orsz. Bizottság
(FOB)

jelmondata:

AKI SOKAT MARKOL — KEVESET FOB.

Úriház dísze: A SZÉP KÖNYV

Szép könyv dísze:

AZ ÍZLESES, MŰVÉSZI KÖTÉS

Köttesse be könyveit

Müller György könyvkötészetében

Budapest V, Vadász ucca 30 .

— Tulajdonképpen miért kell az a két új dunai híd, mikor úgyis pang a forgalom?

— Hát nem tudod? . . . A meglévő hidak már alig tudják lebonyolítani az öngyilkos-forgalmat.

BETHLEN SZÍNDARABOT ÍRT

EZZEL LEPTE MEG SAJÁT MAGÁT JUBILEUMA ALKALMÁBÓL
BESZÉLGETÉS AZ ILLUSZTRIS SZERZŐVEL

(Saját tudósítónk újjából kiszopva.)

Bethlen István miniszterelnöki jubileumának legkimagaslóbb szenzációja kétségkívül az a színdarab, amelyet erre az alkalomra nem kisebb embert írt, mint maga a jubiláns. Ennek a szenzációs hírnek vétele után nyomban meginterjúvoltuk az illusztris szerzőt, aki a következő nyilatkozatot tette:

— A hír igaz. Valóban írtam egy darabot. Gondoltam magamban, miért ne? Ha Mussolini, aki még csak hét éve miniszterelnök, megtehetette, miért ne tegyem meg én is, aki már tíz éve vagyok kormányon? Színművem megírására kétségkívül Mussolini „Száz nap” című darabja inspirált, ezt a cím is sejteti. Darabomnak ugyanis a „Tíz év, vagy százhusz hónap, avagy háromezerhatszázötven nap” címet adományoztam.

A jeles szerző többet nem volt hajlandó mondani a szenzációsnak ígérkező darabról, de mindennél többet mond az a

néhány remek részlet, amit színművéből megszereztünk és itt adunk:

Részlet az I. felvonásból

Miniszterelnök (beül a bársonyszékbe).

(Függöny.)

A II. felvonás nagy jelenete

Miniszterelnök (nyugodtan ül a bársonyszékben).

(Függöny.)

III. felvonás, utolsó jelenet:

Miniszterelnök (semmi hajlandóságot nem mutat, hogy felálljon a bársonyszékből).

(Függöny.)

Hogy mi ebben a remek? Az, hogy az első és utolsó felvonás között tíz év mult el, a darabban szereplő bársonyszéket végelgyengülés miatt már többször kicserélték, de a miniszterelnök mindig ugyanaz.

— Már egész este figyelem a növéredet, hogy milyen szenvedő arca van. Mi baja lehet?

— Szegény... a hite miatt szenved.

— A hite miatt? Hogyan?

— Mindig az volt a hite, hogy 38-as cipő is jó lesz a lábára, pedig neki 40-es cipő kell.

Akit nem érdekel

— Mit szól az új lakásrendelethez, Pocanek úr?

— Hidegen hagy. Én rendeletlenül a Ligetben alszom továbbra is.

Olesóbban, mint bárhol
vehet a gyártónál,

Nedelko Sándornál

Budapest VII, Károly körút 15. sz.

90 éves cég

hátizsákokot

minden méretben és formában,
továbbá **ponyvát, sátrat,**
zsákokot és gazdasági köte-
leket stb.

Könyvhét Budapesten

Tünjenek el az íróknak
Szeméről a könnyek,
Mert a Magyar Könyvhét alatt
Fogytak ám a könnyek.

Kis naivánk, rabja lévén
Jókai papának,
A „Mire megvénülünk”-et
Vette meg magának.

Bethlen egy szép mesekönyvet
Alkudott ki s vett meg,
Hogy új mesét adhasson be
A hívő nemzetnek.

Pekár Gyula is vásárolt,
— Ez komoly s nem ó-vicc —
Mevette az „Uri muri”-t,
Melyet írt a Móricz.

Egy kijáró, kit e versem
Megnevezni nem mert,
Mikszáth könyvét vette meg,
Az ismert „Vén gazember”-t.

Hubay meg, sutba vágva
Régi nyirettyűjét,
Mevette a Herczeg Ferenc
„Aranyhegedű”-jét.

Láttam őt, ki munkásait
Kizárta, a gyárost,
Molnár Ferenc könyvét vette
Meg, az „Éhes város”-t.

Tamás gróf egy demokrata
Könyvet vett, mert biztos
Érdeklő a választójog,
Persze csak a — titkos.

Wolff Károly is ejtett szegény
Írókért egy könnyet,
S vett magának legott egy szép
Héber imakönyvet.

HESZ FERENC

— Csak néhány fillért a gyerekeknek...

— Ugyan!... Hát vannak ma gyerekek?

ELITE MOZI

LIPÓT KÖRÜT 16

Az elsöhetes műsorok remekelt nyujtja

A hamis pengők

Vizsgálóbíró: Mért tartóztatták le magát?

Terhelt: Konkurencia miatt, kérem szépen.

Vizsgálóbíró: Ilyen bűncselekmény nincsen. Hogy értem ezt?

Terhelt: Tudniillik szakasztott olyan bankókat csináltam, mint az állam.

Kürten Péter, a flegmás

— Hogy lehet az, hogy a düsseldorfi tömeggyilkos olyan megnyugvásal fogadta a kilencszeres halálos ítéletet?

— Biztosan úgy vélekedett, hogy mire kilencedszer húzza fel a hóhér, addig már egészen megszokja a dolgot.

A FOLYOSÓN

Két hónapja beszélget az iparfejlesztési vita szünetében:

— Miért keltek ki úgy az ellenzékiek az állami nyomdák ellen?

— Na hallod, hiszen ők is állandóan nyomás alatt állnak.

A tihanyi visszhangnál

Én: Lehet-e újra király XIII. Alfonzból, ha hajbakap a spanyol meg a katalán?

A visszhang: ... talán.

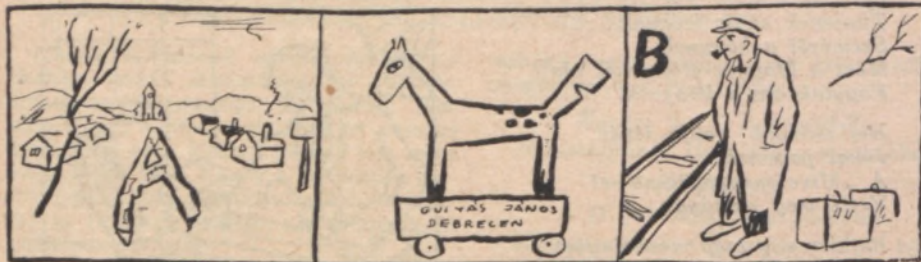
Waldmann Sándor

egészségügyi, fürdőszoba-, árnyékszék- és mosdóberendezések. Ólomárak, víz-, gőz-, légszuszterelvények. Pipercikkek. Fayencmosdók, klozetcsészék, bidetek és ülődeszkák, stb., stb.

Budapest VI, Vilmos császár út 61

Telefon: 102-74

A BORSSZEM JANKÓ RÉBUSZAI

Megfejtése a *Borsszem Jankó* jövő számában. A helyes megfejtők a következő jutalmakban részesülnek:

1.

Sternberg

RÁKÓCZI ÚT 60
Klr. Udvari Hangszergyár
GRAMOFON LEMEZ

2.

1 doboz **DESSERT**

„Cadeau” csokoládéárugyár Rt.
Budapest VI, Izabella u. 88. gyártmánya

3.

Egy nagy művészi fénykép

FOTO KLÁRA

műterméből
V, Erzsébet tér 3. V. em. (Lift)

4.

Egy detektoros
készülék
Reich Miklós
VI, Vilmoscsá- rádió és gramofon
szár út 45. sz. nagykereskedéséből

5.

3 órás tubus

„OTO” fémtisztító

Mindent gyorsabban, tartósabban, szebben
tisztít, fényesít
Főlerakat: ERA MŰVEK V, Katona József u. 31

6.

Egy gobeline-párnaalap fonállal

WEISZ MARISKÁ-tól

V. Lipót körút 22

7.

Egy jumper blúz
FENYVES divatruházából
CALVIN-TÉR 7

8.

Egy darab 13×18 méretű művészi kivitelű kép
H. Kemény Rózi és Ujvári Margó
fényképészeti műterméből
I, Mészáros uca 4, III. EM. 1

9.

EGY DARAB MŰVÉSZI FÉNYKÉP

Kis Pál koszorús fényképész-mű-
terméből VII, Király uca 51. sz.

10.

Egy darab „ERA” lakkeipó ápoló
Egy darab „ERA” színes cipő ápoló
Egy darab „ERA” fekete cipő ápoló

Főlerakat: Budapest V, Katona József u. 31

11.

Egy üveg **BAEDER** parfóm
FRITZ ZSIGMOND illatszertárából
Rákóczi út 4
Külön manikűr terem. Manikűr 40 fillér

12.

6 darab művészi levelezőlap

BRUNHUBER

udvari és kamarai fény-
képész műterméből, Buda-
pest VIII, Baross uca 61.

13.

LABORI

fotoművészeti műterme
Budapest Gróf Tisza István uca 18.
Egy darab 18×24 cm nagyságú
(Cabinet) művészfelvétel

14.

ARCAPOLÁS
Dr. KÖRNERNÉ kozmetikai intézetében
VII, Erzsébet körút 52. Royal szállóval szemben.

Megfejtők, akik nem előfizetői lapunknak, csakis az alábbi szelvény beküldése mellett részesülnek jutalomban:

BORSSZEM JANKÓ

május 15-i rejt. énszelvénye

A *Borsszem Jankó* mult számában közölt rébuszok megfejtése: 1. *Spanyol-fal*. 2. *Pápista*. 3. *Pittoreszk*. A megfejtők közül *Thierry Jenő*, *Csontos Maca*, *Erdős József*, *Forbát Zsuzsi*, *Arendt*

Lajos, *Szabó Annus*, *Kelemen Baba*, *Sárosy Lili*, *Körtvélyessy Zoltán*, *Kovács Ica*, *Lévay Eszti*, *Biermann Sári*, *Rónai Ferencné* (előfizetők, illetve szelvénybeküldők) kaptak jutalmat.

Választás előtt

— Micsoda? ... Választás lesz? ... Én már választottam.

Az új nyári menetrend rövidesen életbelép. Ez alkalomból ismét megjelent a könnyen kezelhető, igen áttekinthető, zsebkönyvalakú, 344 oldalas *Zöld Menetrend*. A vasúti és hajózási menetrendek mellett közli a *vidéki autóbuszjáratok*

részletes menetrendjét is és a kedvezményes jegyekre vonatkozó ismertetést. A *Zöld Menetrend* állandóan ingyen értesíti közönségét az időközi menetrend-változásokról. A zsebalakú *Zöld Menetrend* ára 1 pengő. Mindenütt kapható.

64. évfolyam, 10. (3176.) szám

Felelős szerkesztő és kiadó:

MOLNÁR JENŐ dr.

Művészeti főmunkatárs:

GÁSPÁR ANTAL

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, Mozsár u. 9. Tel.: A.233—24

Laptulajdonos:

Borsszem Jankó Lapkiadó rt.

Igazgató: MOLNÁR EMIL

A BORSSZEM JANKÓ előfizetési árai:

Egész évre	20 pengő — fillér
Félévre	10 pengő 50 fillér
Negyedévre	5 pengő 50 fillér

Biró Miklós nyomdai műintézet rt. nyomása, VII, Rózsa ucca 25.

Felelős: Sándor Zsigmond igazgató

REX

villamossági, műipari és lakberendezési
üzlet
V., Dorottya ucca 9
Telefon: 824-04

Csillárok minden stilben és ki-
vitelben. Magyar, német, francia,
angol és japán műipari árúk.
HOMAN gáztűzhelyek, mérsékelt árak.

KÉRJÜK

t. előfizetőinket, szí-
veskedjenek a „Bors-
szem Jankó“ előfize-
tését megújítani, hogy
lapunkat tovább is
zavartalanul
küldhessük!

COTY PUDER, PARFÓM
RUZS felülmulhatatlan

Abbazia-Kávéház

(Oktogon)

Tulajdonos: Steuer Gyula

Cégalapítás: 1869

**Ideg- és ütőérbajból,
rheumából és szexuális
gyöngeség-ből**

gyógyulást keresők kérje-
nek ingyenes tájékoztatót az

**Elektromágneses
Gyógyintézet-től.**

Bpest VII, Vilma királynő út 11 B

Az

ESTIKURIR

a liberális
polgárság lapja

Mindenki olvassa

HIRDESSEN AZ

ARADI KÖZLÖNY-ben!

EGÉSZ ERDÉLY OLVASSA

FREUND**CINKOGRAFIA**

VII. THÖKÖLY-ÚT 8 TEL. J.: 426-96

Olvassa a

**MAGYAR
HIRLAP**-ot,

a magyar értel-
miség legkitü-
nőbb napilapját